

A fejezet hátttere: az oktatás csak annyit tehet, hogy szélesíti a tanulók szemléletét és lehetővé teszi a változást, amikor azok a tettek mezejére lépnek. A személyes, illetve közösségi cselekvés megélt tapasztalata olyasmi, amit együtt átgondolhatunk, és ami cserében támogathatja magát az oktatást.

Célok

A fejezet végére

- ✓ a tanulók felismerik, milyen lehetőségeik vannak a cselekvésre (a menekültség/migráció/sokszínűség témakörében);
- ✓ motivációt és képességet szereznek arra, hogy a rendelkezésükre álló lehetőségekkel éljenek.

Tartalom

- ✓ A kiindulási pontok, a lehetőségek és a szükségletek feltárása az ember saját mindennapi életében
- ✓ Az ötletek és az első lépések kidolgozása

Módszerek

- ✓ Annak átgondolása, hogy mi fontos és mi képvisel értéket az ember számára
- ✓ Olyan helyzetek feltárása, amelyek ezen értékek, illetőleg az ezen kurzus során elsajátított ismeretek és megélt tapasztalatok alapján cselekvésért kiáltanak
- ✓ Az első ötletek megvitatása

Átvezetés az előző fejezetekből

Emlékeztessük a tanulókat, hogy sok mindent tanultak és megtapasztaltak a menekültek helyzetével kapcsolatban és azzal a kérdéssel összefüggésben, hogy mire van szüksége a menekülteknek – és mire van szükségünk mindannyiunknak – ahhoz, hogy jó életet élhessünk együtt. ma a hangsúlyt arra helyezzük, hogyan tudunk továbblépni a pusztán ismeretekről a konkrét cselekvés felé.

#1. lépés

Vált fontossá számomra a kurzus során – és mi az, amit én magam is megtehetek?

1 Minden fejezetet elgondolkodtató feladattal zártunk. Kérjük meg a tanulókat, hogy tekintsék át a saját munkájukat (fotóikat és feljegyzéseiket) és gondolják át, hogy milyen lehetséges cselekvések csírái rejlenek bennük.

Például az elgondolkodtató feladatok egyike azzal foglalkozott, mi lenne különösen fontos az embernek, ha idegen országban kellene menedéket keresnie. Mások arról szóltak, a menekültek mely jogait tekinti az ember különösen fontosnak. Mindebből arra a következtetésre kellene jutni, hogy az embernek magának is hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a menekültek ezen elveknek megfelelő bánásmódban részesüljenek.

2 Ennek alapján kérjük meg a tanulókat, jegyezzék fel, milyen ötletek merülnek fel bennük a lehetséges cselekvéssel kapcsolatban. Az ötletek egyelőre lehetnek elnagyoltak és kidolgozatlanok, például: „El tudom képzelni, hogy...” lehetséges, hogy többen úgy érzik, tényleg tenni kell valamit például az iskolában. De az is lehet, hogy valakinek tudomására jut, hogy konkrét konfliktus alakult ki a közösségen belül.

#2. lépés

Kiindulási pontok a cselekvéshez mindennapi életünkben

1 Kérjük meg a tanulókat, hogy alakítsanak 4-6 fős csoportokat az alábbi kérdések megvitatására:

- ✓ Vannak-e kiindulási pontok bármilyen cselekvéshez a mindennapi életünkben (az iskolában, a közösségemben, a baráti körömben, stb.)?

- Lehetséges, hogy vannak menekültek az osztályunkban/iskolánkban.
- Lehetséges, hogy van menekültszállás az iskola közelében.
- Lehetséges, hogy vannak, akik az iskolában, vagy azon kívül (pl. az interneten) elfogadhatatlan általánosításokat és előítéleteket hangoztatnak.

2 Kérjük meg a csoportot, hogy írjanak össze egy listát, amely a bármely cselekvéshez szükséges kiindulási pontokat sorolja fel. Ezeket a következő lépésben minden tanuló átgondolja majd.

#3. lépés

Mi az, amit meg tudok tenni, és mi az, amit meg szeretnék tenni?

1 Kérjük meg a tanulókat, hogy saját ötleteik és az összegyűjtött kiindulási pontok alapján dolgozzanak ki konkrét cselekvési terveket arra, hogy hogyan lehetne hozzájárulni a menekültekkel és a migránsokkal való jobb együttéléshez.

Az akciók:

- ✓ Legyenek realisztikusak és megvalósíthatóak a saját életemben (a kevesebb több!);
- ✓ Legyenek hasznosak és segítsenek másoknak (a menekülteknek, a közösségnek), de legyenek élvezetesek is. Ezért fontos feltenni az alábbi kérdéseket: Hogyan tudok én magam konkrétan hozzájárulni a cselekvési tervekhez a saját tehetséggemmel és a saját képességeimmel, és mivel szeretnék azokhoz hozzájárulni?

2 A tanulók válasszanak ki:

- ✓ olyan cselekvési terveket, amelyeket önállóan, egyedül is meg tudnak valósítani; illetőleg
- ✓ olyan cselekvési terveket, amelyeket másokkal (osztálytársaikkal) együtt tudnak megvalósítani

#4. lépés

A lehetőségek börszéje

1

Azokat a tanulókat, akiknek van ötlete valamilyen közös cselekvésre, bátorítsuk, hogy tárják azt az osztály elé és győzzék meg osztálytársaikat is, hogy csatlakozzanak.

Ha az iskolánk részt vesz a diáknagykövet programban, ez jó kiindulási pont lehet a (jövőbeni) cselekvéshez.

2

Azok a tanulók, akiknek van projektötlete, lehetőséget kapnak, hogy azt bemutassák „a lehetőségek piacán”. aki szeretne bemutatni egy ötletet, az egy asztal körül vagy egy flipchart előtt várja a kérdéseket és megjegyzéseket. A többi tanuló végigjárhatja az egyes projektjavaslatokat és megbeszélhetik az ötletgazdákkal, mit ajánlanak. Végül minden tanulónak választania kell egy ötletet/akciót, amelyet elég vonzónak tart ahhoz, hogy részt vegyen benne. azokat az ötleteket, amelyek nem elég érdekesek (pl. négynél kevesebb tanuló akar részt venni bennük), egyelőre tegyük félre.

3

Beszéljük meg az osztállyal, melyek azok az ötletek/cselekvési tervek, amelyeket valóban meg is lehet valósítani. Ha túl sok jó ötlet van, engedjük meg a tanulóknak, hogy szavazzanak öntapadós pöttyökkel. Ezzel maguk állítják fel az ötletek fontossági sorrendjét.

#5. lépés

Indulhat a megvalósítás!

Fontos, hogy minden egyes ötlet/cselekvési terv esetében kiválasztásra kerüljön egy felelős tanuló (vagy kisebb tanulói csoport), és hogy minden olyan tanuló nevét jegyezzük fel, aki szeretne részt venni benne.

Ha van rá idő, az akciócsoportok még ennek a fejezetnek a keretei között elkészíthetnek egy vázlatos tervet (ki mit csinál milyen határidőre, stb.). Fontos, hogy legyen valaki, akihez a tanulók tanácsért fordulhatnak a cselekvési terv majdani végrehajtásával kapcsolatban, és hogy legyen meghatározva az a határidő is, ameddig sort kell keríteni a végrehajtott cselekvési terv első átgondolására is. Az átgondolás alapját az alábbi kérdések jelenthetik (kérdések → [tanulói munkalapok](#)):

- ✓ Mit akartunk elérni a cselekvési tervünkkel?
- ✓ Mit értünk el? mennyire vagyunk elégedettek az eredményekkel?
- ✓ Hogy éreztem magam a cselekvési terv végrehajtása során? Minek örültem, mi volt nehéz, esetleg mi okozott csalódást?
- ✓ Mit tanultam a cselekvési tervből a társadalomról, más emberekről és magamról?
- ✓ Én magam változtam-e? És ha igen, milyen tekintetben?

Kitekintés

Még ha a kurzus véget is ér a cselekvés megtervezésével, fontos, hogy a végrehajtott cselekvési terv átgondolására egy későbbi időpontban sor kerüljön.

Az lenne az ideális, ha mind a közös cselekvésekre, mind azok átgondolására a diáknagykövet program keretén belül kerülhetne sor. A nagykövetek fontos szerepet játszhatnak a cselekvések végrehajtásában, figyelemmel kísérésében és átgondolásában, illetőleg koordinálni tudnak egymással.

Ha ezt a kurzust ötvözni tudjuk a diáknagykövetek programjával, könnyebb lesz ténylegesen elérni a kurzus célkitűzéseit és a szemléletbeli nyitást!